

Prvi slovenski dnevnik v
Zjednjemih državah.
Izhaja vsak dan izvzemski
nedelji in praznikov.

Glas Naroda

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON PISARNE: 1279 RECTOR.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 22. — ŠTEV. 22.

NEW YORK, MONDAY, JANUARY 27, 1908. — V PONEDELJEK, 27. PROSINCA, 1908.

Slovensko-Ameriški
KOLEDAR
za leto 1908
je dobiti po 30 c. postnine prosto. Kole-
dar je zelo zanimiv ter ima obilo slik.

TELEFON PISARNE: 1279 RECTOR.

VO LUME XVI. — LETNIK XVI.

Gospodarski položaj. Delo in bankeroti.

TOVORNI PROMET SE JE IZDAT-
NO IZBOLJŠAL: STATISTIČ-
NO IZVESTJE.

Podaljšanje delavnega časa v Read-
ingu. Pa: pričetek z delom
v Pottsville.

BANKEROTI.

Chicago, Ill., 26. jan. Ravnatelji raznih prometnih družb naznajajo, da postaja tovorni promet, kateremu je zavdala finančna panika bud udarec, hitro boljši, zlasti pa še v osrednjem zapadu. Na razpolago je 2,200,000 tovornih vagonov in le 320,000 jih sedaj ni v rabi.

Reading, Pa., 26. jan. Reading Hardware Co. je naznanih svojim tisoč uslužbenecem, da se bode od jutri naprej delalo po 50 ur na teden mesto po 39, kakor dosedaj.

Pottsville, Pa., 26. jan. V plavilih Eastern Steel Co. so zopet pričeli z delom. Prihodnji teden prične delati tudi v dveh nadaljnih tovarnah, tako da dobi 1000 delavcev delo.

Omaha, Neb., 26. jan. V glavnem stanu Union Pacific železnice so včeraj naznali, da bodo družba znižala število svojih delavev v delavnicah, vse česar bode na tisoče delavev zgubilo delo. Delavni čas je imenovan na železnica že preje skrajša.

Boston, Mass., 26. jan. Pogodbeni in trgovci z zemljiski George B. Davis je napovedal bankerot z dolgom v znesku \$486,487.

Lisbon, O., 26. jan. George B. Harvey, lastnik Lisbon banke, je slednjo, zaprli. V banki je \$150,000 vlog.

Portland, Me., 26. jan. Lesni trgovci M. E. Sprague je naznanih svojih bankeroti. Njegovi dolgorvi znašajo \$658,964.

BANKA V STISKAH.

Bank of North America v New Yorku je prenehala poslovati.

Baneni komptroler našega mesta je odredil, da mora tukajšja Bank of North America danes prenehati s poslovanjem in je zajedno imenoval tu potrebna banenega oskrbnika.

Imenovana banka je bila v velikih zadregah že od minole panike nadalje, kajti njeno stanje že dolgo ni bilo povoljno. Sedaj pa, ko certifikati Clearing House Asociatino niso več v prometu, je ni ostalo drugega nego prenehati s poslovanjem. Vlagatelji so tekom zadnjih dñih dvignili mnogo svojega v imenovane banki vloženega denarja, dočim so banko minolo soboto ves in oblegli. Pričakovati je bilo, da bodo danes ljudje zahtevali še več denarja in tako končno ni preostalo nič drugega, nego banko zapreti.

Potreba saloonov.

Huntington, W. Va., 25. jan. Priskupljanjem premogovnik bodo 1. februarja odprli gostilno za premogarje; čisti dobieči gostilne je namejen v dobrodelne namene. Gostilno bodo odprli, ker so zastopniki United States Coal & Oil Co. izjavili, da premogarji v takih krajih, kjer ni goština, ne ostanajo dolgo.

Budizem v Londonu.

V Londonu se je ustavilna budistična družba za Anglijo in Irsko. Predsednik je po svojih spisih o budizmu znani profesor Rhys Davids. Članom družbe ni treba pristopiti k budistični veri, temveč pokažejo s prispevkom le svoje zanimanje za to vero. Zvezni pristopajo gospodje in gospodje iz višjih krovov, ker budizem ni vojnica vera.

Poulični bereti v Italiji.

Mestna uprava v Palermu je odredila, da se mnogobrojni poulični bereti, lažiščepi in hromi spravijo v mestno ubožnico. Proti temu so predeli bereti s svojimi rodbinami velik protestni shod ter demonstrirali po mestu, končno so pa poslali k mestni upravi deputacije, ki je zahtevali, naj se jim prizna pravica proti beretom po vseh ulicah in cestah.

Bojkot nemškega blaga na Ruskem Poljskem.

V Viršavi in Kijevu se je ustavila družba s sledenim programom:

1. Bojkot nemške industrije.

2. Podpiranje domače industrije na ruskem Poljskem.

3. Zgradba poljskih tovarn v jugozahodni Rusiji.

"Kijevljani" pripominja, da bo popolni bojkot težko izvedljiv.

Beli sužnji na jugu. Pritožbe iz Louisiane.

GROZNA OSODA NASELJENCEV
V JUŽNIH DRŽAVAH ZJE-
DINJENIH DRŽAV.

TRPLJENJE "ZELENIH".

Washington, 27. jan. V novejšem času so pričele prihajati pritožbe jedva došlih naseljenec, kjer so bili izvabljeni na delo na jug, tudi iz države Louisiana. Tam morajo za nezgodno placo opravljati najtežja dela in sicer pred vsem na posevnu bogatega reformerja John A. Mellhenyja. Imenovani reformer ima velike tovorne za konserve oštrog na Avery Islandu. Imenovano posestvo je obdano z močvirji in veliko planoto ter je oddaljeno kar sto milij od New Orleansa. Tem se opravljajo tri vrste dela: Lov na oštroke, delo v tovarni za konserve in delo v mlinih popraši ter na polju. Delavev pri morju naravnovo opravljajo vse dela, kadar dolocijo poslovodje. Vsi delavev, ki lovi oštroke in ki delajo v imenovanem tovorni, morajo podpisati pogodbo. Za svoje delo dobivajo na uru po 15 centov; za delo nadanjem dobivajo po \$1.10 na dan in hrano, ktere vrednost računa delajalec po 50 centov na dan. Delavev dobi tudi zase in za svojo robino stanovanje, kjer ima dve sobi in kuhinjo. Jestevo mora kupovati v družbeni prodajalnici za drag denar. Plačo dobivajo v znamkah, ktere so včerajne le v družbeni prodajalnici. Kar jih od teh znamk so sobotih ostane, jih lahko promene v pravi denar.

Delavev so skoraj izključno še došli naseljeneci, ktere pošljajo na jug agentje iz New Yorka, Philadelphia in Baltimore. Za vsakega delavev dobi agentje po \$3. Agentje jim objubujejo zlate gore in jih lahko pridobi, da podpiše pogodbo, kjeri naravnovo opravljajo vse dela, kadar dolocijo poslovodje. Vsi delavev, ki lovi oštroke in ki delajo v imenovanem tovorni, morajo podpisati pogodbo. Za svoje delo dobivajo na uru po 15 centov; za delo nadanjem dobivajo po \$1.10 na dan in hrano, ktere vrednost računa delajalec po 50 centov na dan. Delavev dobi tudi zase in za svojo robino stanovanje, kjer ima dve sobi in kuhinjo. Jestevo mora kupovati v družbeni prodajalnici za drag denar. Plačo dobivajo v znamkah, ktere so včerajne le v družbeni prodajalnici. Kar jih od teh znamk so sobotih ostane, jih lahko promene v pravi denar.

Des Moines, Ia., 26. jan. V nekem vagonu v rudniški naseljini Hoeking se včeraj razstreljal dinamit. Pet mož je bilo ranjenih in materijelna Škoda znaša \$60,000.

Francija in Nemčija. Delcascejeve grožnje.

Razni požari v raznih državah.

V PORTLANDU, ME., JE ZGOREL
TAMOŠNI CITY HALL;
ŠKODA ZNAŠA \$700,000.

Pózar v Madisonu, Ill., nastal je vsled razstrelbe v premogovoj pedi.

V IOWI.

Portland, Me., 26. jan. Tukajšnji City Hall je dočelo zgorel, vendar so na stene že za rabo, kar velja tudi o našem delu poslopja, v katerem je bil nastanjen urad countyja. Škoda znaša \$700,000. Požar so sedaj pogasili.

Madison, Ill., 26. jan. Razstrelba, ki se je pripetila v premogovoj pedi, je provzročila požar, ki je uničil dva bloka hiš. Škoda znaša \$100,000. Štrideset ljudi je vsled ognja prišlo ob stanovanje.

Pontiac, Ill., 26. jan. Central hotel na West Madison St. je včeraj zjutraj zgorel. Nad sto gostov je moral bežati ali pa odhod vojnega brodovja.

Des Moines, Ia., 26. jan. V nekem vagonu v rudniški naseljini Hoeking se včeraj razstreljal dinamit. Pet mož je bilo ranjenih in materijelna Škoda znaša \$60,000.

Valparaiso, Chile, 26. jan. Chilenško brodovje, kjer bodo pozdravljeno brodovje Zjed. držav na chilenškem vodovju, je dospelo v Valdivijo. Angleški krizarka Sapho, ktera se mudi na zapadnem obrežju Južne Amerike, je sedaj na potu v Punta Arenas.

STAR FRANCOSKI DRŽAVNIK JE PRIČEL GROZITI NEM- ČIJI RADI NJENEGA.

B L U F F A.

Spor zamore nastati radi francoske politike v Maroku.

NEMŠKA ZAVIST.

Paris, 27. jan. Minoli petek je bivši francoski minister inostranih del, kjer je sedaj postane, v državnem zboru govoril veleposmembni govor, kjer je bil naperjen pred vsem proti Nemčiji. V tem govoru se je bavil pred vsem s francosko politiko v Maroku, konvencojo v Algeciras in nemškim bluffanjem. Pri tem je rabil take besede, da je vsakodaj lahko spoznal, da želi, da bi prišel med obema državama do vojne, kajti Nemčija ni več. Tu se plača od funta in aaseljenci so zaslužili k večjem le po 40 centov na dan. Par varanji delavev je sedaj prišlo v New Orleans, kjer so naznali, da bodo dobiti dovoljno po \$1.50 dnevne plače. Prve dni so v resnici dobivali toliko plačo, potem so jih pa poslali delati na polje, z katero delo so jih delo le po \$1 na dan. Ako želi, da več zaslužiti, mora opravljati delo na ladiji. Nekteri so poskusili opravljati to delo, vendar pa niso mogli pri tem vztrajati, ker je težavo in tudi nevarno. Zoper drugi so poskusili svojo srečo v tovarni, toda tu se ne da mnogo zaslužiti, ako človek ni več. Tu se plača od funta in aaseljenci so zaslužili k večjem le po 40 centov na dan. Par varanji delavev je sedaj prišlo v New Orleans, kjer so naznali, da bodo dobiti dovoljno po \$1.50 dnevne plače. Prve dni so v resnici dobivali toliko plačo, potem so jih pa poslali delati na polje, z katero delo so jih delo le po \$1 na dan. Ako želi, da več zaslužiti, mora opravljati delo na ladiji. Nekteri so poskusili opravljati to delo, vendar pa niso mogli pri tem vztrajati, ker je težavo in tudi nevarno. Zoper drugi so poskusili svojo srečo v tovarni, toda tu se ne da mnogo zaslužiti, ako človek ni več. Tu se plača od funta in aaseljenci so zaslužili k večjem le po 40 centov na dan. Par varanji delavev je sedaj prišlo v New Orleans, kjer so naznali, da bodo dobiti dovoljno po \$1.50 dnevne plače. Prve dni so v resnici dobivali toliko plačo, potem so jih pa poslali delati na polje, z katero delo so jih delo le po \$1 na dan. Ako želi, da več zaslužiti, mora opravljati delo na ladiji. Nekteri so poskusili opravljati to delo, vendar pa niso mogli pri tem vztrajati, ker je težavo in tudi nevarno. Zoper drugi so poskusili svojo srečo v tovarni, toda tu se ne da mnogo zaslužiti, ako človek ni več. Tu se plača od funta in aaseljenci so zaslužili k večjem le po 40 centov na dan. Par varanji delavev je sedaj prišlo v New Orleans, kjer so naznali, da bodo dobiti dovoljno po \$1.50 dnevne plače. Prve dni so v resnici dobivali toliko plačo, potem so jih pa poslali delati na polje, z katero delo so jih delo le po \$1 na dan. Ako želi, da več zaslužiti, mora opravljati delo na ladiji. Nekteri so poskusili opravljati to delo, vendar pa niso mogli pri tem vztrajati, ker je težavo in tudi nevarno. Zoper drugi so poskusili svojo srečo v tovarni, toda tu se ne da mnogo zaslužiti, ako človek ni več. Tu se plača od funta in aaseljenci so zaslužili k večjem le po 40 centov na dan. Par varanji delavev je sedaj prišlo v New Orleans, kjer so naznali, da bodo dobiti dovoljno po \$1.50 dnevne plače. Prve dni so v resnici dobivali toliko plačo, potem so jih pa poslali delati na polje, z katero delo so jih delo le po \$1 na dan. Ako želi, da več zaslužiti, mora opravljati delo na ladiji. Nekteri so poskusili opravljati to delo, vendar pa niso mogli pri tem vztrajati, ker je težavo in tudi nevarno. Zoper drugi so poskusili svojo srečo v tovarni, toda tu se ne da mnogo zaslužiti, ako človek ni več. Tu se plača od funta in aaseljenci so zaslužili k večjem le po 40 centov na dan. Par varanji delavev je sedaj prišlo v New Orleans, kjer so naznali, da bodo dobiti dovoljno po \$1.50 dnevne plače. Prve dni so v resnici dobivali toliko plačo, potem so jih pa poslali delati na polje, z katero delo so jih delo le po \$1 na dan. Ako želi, da več zaslužiti, mora opravljati delo na ladiji. Nekteri so poskusili opravljati to delo, vendar pa niso mogli pri tem vztrajati, ker je težavo in tudi nevarno. Zoper drugi so poskusili svojo srečo v tovarni, toda tu se ne da mnogo zaslužiti, ako človek ni več. Tu se plača od funta in aaseljenci so zaslužili k večjem le po 40 centov na dan. Par varanji delavev je sedaj prišlo v New Orleans, kjer so naznali, da bodo dobiti dovoljno po \$1.50 dnevne plače. Prve dni so v resnici dobivali toliko plačo, potem so jih pa poslali delati na polje, z katero delo so jih delo le po \$1 na dan. Ako želi, da več zaslužiti, mora opravljati delo na ladiji. Nekteri so poskusili opravljati to delo, vendar pa niso mogli pri tem vztrajati, ker je težavo in tudi nevarno. Zoper drugi so poskusili svojo srečo v tovarni, toda tu se ne da mnogo zaslužiti, ako človek ni več. Tu se plača od funta in aaseljenci so zaslužili k večjem le po 40 centov na dan. Par varanji delavev je sedaj prišlo v New Orleans, kjer so naznali, da bodo dobiti dovoljno po \$1.50 dnevne plače. Prve dni so v resnici dobivali toliko plačo, potem so jih pa poslali delati na polje, z katero delo so jih delo le po \$1 na dan. Ako želi, da več zaslužiti, mora opravljati delo na ladiji. Nekteri so poskusili opravljati to delo, vendar pa niso mogli pri tem vztrajati, ker je težavo in tudi nevarno. Zoper drugi so poskusili svojo srečo v tovarni, toda tu se ne da mnogo zaslužiti, ako človek ni več. Tu se plača od funta in aaseljenci so zaslužili k večjem le po 40 centov na dan. Par varanji delavev je sedaj prišlo v New Orleans, kjer so naznali, da bodo dobiti dovoljno po \$1.50 dnevne plače. Prve dni so v resnici dobivali toliko plačo, potem so jih pa poslali delati na polje, z katero delo so jih delo le po \$1 na dan. Ako želi, da več zaslužiti, mora opravljati delo na ladiji. Nekteri so poskusili opravljati to delo, vendar pa niso mogli pri tem vztrajati, ker je težavo in tudi nevarno. Zoper drugi so poskusili svojo srečo v tovarni, toda tu se ne da mnogo zaslužiti, ako človek ni več. Tu se plača od funta in aaseljenci so zaslužili k večjem le po 40 centov na dan. Par varanji delavev je sedaj prišlo v New Orleans, kjer so naznali, da bodo dobiti dovoljno po \$1.50 dnevne plače. Prve dni so v resnici dobivali toliko plačo, potem so jih pa poslali delati na polje, z katero delo so jih delo le po \$1 na dan. Ako želi, da več zaslužiti, mora opravljati delo na ladiji. Nekteri so poskusili opravljati to delo, vendar pa niso mogli pri tem vztrajati, ker je težavo in tudi nevarno. Zoper drugi so poskusili svojo srečo v tovarni, toda tu se ne da mnogo zaslužiti, ako človek ni več. Tu se plača od funta in aaseljenci so zaslužili k večjem le po 40 centov na dan. Par varanji delavev je sedaj prišlo v New Orleans, kjer so naznali, da bodo dobiti dovoljno po \$1.50 dnevne plače. Prve dni so v resnici dobivali toliko plačo, potem so jih pa poslali delati na polje, z katero

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:

Predsednik: Fran Medoš, 9478 Ewing Avenue, So. Chicago, Ill.
Podpredsednik: Jakob Zabukovec, 4824 Blackberry Street, Pittsburgh, Pa.

Glavni tajnik: Jurij L. Brožič, Box 424, Ely, Minn.
Pomožni tajnik: Maks Kriščanik, L. Box 383, Rock Springs, Wyo.
Blagajnik: Ivan Gorža, Box 105, Ely, Minn.

NADZORNIKI:

Ivan Germ, predsednik nadzornega odbora, Box 57, Braddock, Pa.
Alojzij Virant, II. nadzornik, Cor. 10th Avenue & Globe Street, S. Lorain, Ohio.
Ivan Primožič, III. nadzornik, Box 641, Eveleth, Minn.

POROTNI ODBOR:

Mihail Klobučar, predsednik porotnega odbora, 115, 7th Street, Calumet, Mich.
Ivan Keržičnik, II. nadzornik, Box 138, Burdine, Pa.
Janez N. Gosar, III. porotnik, 719 High Street, W. Hoboken, N. J.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin J. Ivec, 711 North Chicago Street, Joliet, Ill.

Krajevna društva naj blagovolijo pošiljati vse dopise, premembre in druga listine na glavnega tajnika: George L. Brosich, Box 424, Ely, Minn., po svojem nazivu in nobenem drugem.

Denarni podljiljave naj pošiljajo krajevna društva na blagajnika: Soša Gouze, Box 105, Ely, Minn., po svojem zastopniku in nobenem drugem. Zastopniki krajevnih društev naj pošiljajo duplikat vseke pošiljave tudi na glavnega tajnika Jednot.

Vse pritožbe od strani krajevnih društev Jednot ali posameznih naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora: Michael Klobučar, 115 7th St., Calumet, Mich. Priredej morajo biti natančni podatki vseh pritožb.

Društveno glasilo je "GLAS NARODA"

Drobnosti.

KRANJSKE NOVICE.

Zagorska cerkev. Popravila znotoraj so dogovorljena. Stehri so vse štirje spodaj zliti z betonom, da se ne bodo mogli udirati v zemljo. Nov šamtoni tlak v presbiteriju je prav lep. Sredi cerkev, kjer so bile poprej deske, so vložili sedaj nove ploše iz betona.

Kaj je na Dolenskem najbolj zanesljivo? Brezvdomno ženska izobražba. Kajti sole za žensko izobražbo so že zmeraj, četudi krijojo po Dolenskem železnicne, ni isti stopnji, kakor so bile pred 30 leti. V petih glavarjstvih, namreč litijskem, krškem, novomeškem, ērmoljanskem in kočevskem ni nobene niti dejelne niti državne osemrazedne ljudske šole za dokleta.

Obrtni razvoj v Novem mestu in okolišu. Predno je poteka dolenska železnica do Novega mesta, se ni moglo govoriti o kakem razvoju v obrtnem ali industrijskem smislu. Glavna zapraka je bila prevelika oddaljenost novomeške okolice od železničnih cest. Ako je bila primorana na Dvoru železnična liva prenesti z delom, in to za časa, ko je bilo vse eneje, delavej in tovorna vozinja, kako naj bi danes mogla tovarna shajati, ko je vse dražje, izdelki pa skoro enejejiko ne dejavata. Pred osmimi leti se ni bilo v bližnji okolici nobenega parnega stroja ali kakega drugega goničnega motorja. Danes jih je v rabi že lepo število, ki služijo v obrtni namene. S prijetkom železničnega razvoja se je začela tudi pri nas razvijati, četudi po malem, tovarniška industrija, od katerih nektere dobro uspevajo, druge vsled raznih zaprepaz načinov in nekatero celo prenehajo, od teh ena v Gorjaneh na Peščenjaku, in to je bila žaga za lesno industrijo, katera se je pozneje premestila na Radoho, kjer dobro uspeva. Za tem smo dobili tovarno-opernko v Zalogu-Breženah, kjer vsled raznih špekulantov ni dosegla začenjenega uspeha. Pred nekaj leti se je napravila tovarna za špirit v Poganeh, pri kateri se uporablja za izkušno krompir domačega pridelka.

PRIMORSKE NOVICE.

Smrtna kosa. V Gorici so pokopal privatnega uradnika Fr. Beslana, ki je umrl v goriški bolnišnici po operaciji, kteri se je bil podvrgel.

BALKANSKE NOVICE.

Prebivalstvo Bolgarske. Statistični urad v Sofiji je izdal podatke o številu prebivalstva v Bolgarski l. 1900. Bolgarska ima 96,345 kvadratnih kilometrov, a leta 1900 je imela 3,744,233 prebivalcev, torej je prišlo na en kvadratni kilometr 39 prebivalcev. Od teh je bilo 77,563 Turkov, 12,000 Grkov, 5629 Rusov in 12,938 drugih narodnosti. Danes ima Bolgarska okoli štiri milijone prebivalcev.

Ureditveni razmer med rumunskimi veleposilstvenci in kmeti. Rumunska zbornica je odobrila zakonski načrt glede na razmere med veleposilstvenci in kmeti. Kmetje dobre občinske pašnike, določeni so najvišje delo in najmanjša plača kakor tudi kazni proti

šturu. Bavarska zveza nemškega mornariškega društva je imela svojo sejo. Zborovanje je bilo burno. Več govornikov je zahtevalo, da naj odstopi general Keim. Prince Rupertu so odpolali zahvalno brzojivo. Na shod mornariškega društva v Kasslu se odposlje odpolaništvo, ki zahteva odstop generala Keima, ker je briskal prince Rupert.

Ko ima tam smolo. Komična nesreča se je pripetila neznanemu ljubitelju tuljih gosi v Hradku pri Libercu na Češkem. Tamošnji pek je pital dve gosi za božično praznike. Ko je njegova žena prišla v hlev, je zapazila v svoje veliko presečenje, da sta obe gosi proč. Še ni bila s svojim tarmanjem pri kraju, ko je nedaleč zapazila ležati demarino, v kateri je našla 42 kron. Pek sedaj čaka, ali tam pride po izgubljeni denar.

Izzeljanje iz Bukovine. Dosedaj se je izselilo iz Bukovine v Mandžurijo 49 rodbin s 359 osebami. Vzrok izzeljanja je revščina.

Osoda potomcev razbrzdane žene. Početkom 19. stoletja je umrla v Italiji neka občezana razbrzdana žena, ki se je rodila leta 1760. Zapustila je mnogo potomcev. Prišli so do nastopnih podatkov: Od 843 njenih potomcev je bilo proučeno življenje njih 709. Izmed teh je bilo 106 nezakonskih otrok, 142 beračev, 64 jih je končalo v ubožnicah, 151 v blažnicih, 76 jih je bilo obsojenih radi raznih zločinov — od teh sedem radi umorstva.

20.300 metrov nad zemljo. To silno visoko je dosegel dvostroki balon svetarskega osrednjega meteorološkega zavoda v Curihu. Ta balon je bil spuščen dne 25. junija m. l. Čez dve in pol ur so prišli mestu Buerglein v kantonu Turgau pal na zemljo. Do višine 20.300 metrov je ta registrirajoči balon potreboval 60 minut. Najnižja temperaturo —,58 stopinj Celzija — je registriral v višavi 11.700 m. Nad to višino se nahaja toplejša zračna plast, ki ni doslej še pojasnjena, ki pa je bila znana že prej. V največji visocini 20.000 m je bila temperatura le —,44 stop. C, dočim bi se po normalnem računu imelo pričakovati —,80 stopinj.

Delovanje strupov na ježa. Pred nekaj desetletij je glasoviti zoolog profesor Lenz opisal boj ježa s celo koparo zavoda. Jež je gade premagal in pojel, ne zmenivil se ni malo za njihovo pikanje. Pikali so ga tudi v ježički, ali to mu ni prav nič škodilo. Od tega časa se je ukoreninilo mnenje, da strup sploh na ježa ne deluje, akoravno so nekateri o tem dvomili. Moderno zdravljenje z rumom je dal povod, da so strokovnjaki delali poskuse z ježi. Pustili so, da so strupene kače pikale že v ježik in v gobček. Ježi so prejeli oboleli, trpelji so tri ali štiri dni, a potem so popolnoma ozdravili. S tem je bilo dokazano, da je jež zavarovan proti delovanju strupa. Neposredno ubrizgavanje kačjega strupa je pokazalo nazadnje stopinjo, do ktere je jež zavarovan proti temu strupu. Doza, ki je ubila monskega preščeka, moralna se je desetkrat povečati, da je pri ježu provzročila le prehodno bovanje. Toda v ježevi krvi niso mogli najeti materije, ki bi mogla služiti kar lek proti kačjemu strupu. Z drugimi poskusi se je dokazalo, da je jež zavarovan tudi proti drugim prirodnim strupom. Jež požre špansko muho, v ktere telesu se nahaja hud strup, ne da bi mu kaj škodoval. Prenese tudi dozo eijančevega (nahluji strup sploh), ki umori močno mačko v štirih minutah. Šele petkrat večja doza prvočrni pri njem bovanje.

Kačji strup postaja, kakor piše neki angleški list, čimdalje bolj trgovinski predmet, ker se ga čim dalje bolj uporablja v zdravilstvu in v znanstvenih laboratorijskih. Izvaja se ga iz Avstralije, je pa zelo drag. Unča kačjega strupa je mnogo dražja nego unča tiste ali platine. V Londonu ga prodajajo sedaj 20 do 25 šilingov po gramu, in celo po tej ceni se ga težko dobije, ker je povpraševanje večje nego li ponudbe. Strup je zato zelo drag, ker ga je silno nevarno nabirati, kačo je namreč treba živo vjeti in potem biti od nje strup, kar delajo na razne načine. Strup raznih kač ima tudi različno moč. Strup n. pr. tigerske kače je 14krat močnej kot neprav tako zavojne kače. V Avstraliji je namreč vse polno strupenih kač, ki so prebivalstvo prava nadloga. Najbolj razširjene so érne kače, ki pa le redko napadajo človeka in so silno boječe.

Mesto, ki se pogreza. Med prebivalci mesta Motherwell v Škotski je nastal velik strah, ker se je pokazalo, da se mesto pogreza. Več izkopavanja premoga pod samim mestom so se pričela tla udirati, kar so nedavno opazili povodom potresa. Plimove in vodovodne cevi so popokale in mesto napolnile z vodo in stopenjem plinov. Vsi prebivalci se bodo morali izseliti iz mesta. Motherwell ima 20,000 prebivalcev in je važna točka radi železnične zveze med Glasgowom in Edinburghom in radi velikih plasti premoga in železa.

Obegli hudoledci. Iz Milana poročajo, da je dne 26. novembra ušlo iz zaporov Noviligne devet hudoledcev, kateri so bili v preiskovalnem zaporu. Ranili so težko jetničarja in si pristili ugrabiljeno orozje. Sto mož vojnih so poslali za njimi, da jih izselijo.

Novi tunel pod Temzo. Meseca januarja 1908 se otvoril po reko Temzo v Londonu novi tunel za promet občinstva. Tunel bo dolg 2065 m, a pod vodo pojdje 471 metrov. Stroški za ta tunel bodo znašali okoli 22 milijonov mark. Delo se je pričelo leta 1904. Kriza v nemškem mornariškem dru-

stvu. Bevarska zveza nemškega mornariškega društva je imela svojo sejo. Zborovanje je bilo burno. Več govornikov je zahtevalo, da naj odstopi general Keim. Prince Rupertu so odpolali zahvalno brzojivo. Na shod mornariškega društva v Kasslu se odposlje odpolaništvo, ki zahteva odstop generala Keima, ker je briskal prince Rupert.

Jaz spodaj podpisani naznamjam vsem onim rojakom, ki prebivajo v BLOSTON, ALA., in OKOLICI, ne iz drugih držav in krajev, da jemljam one bančne izplačilne čeke v račun, ktere ne morete na pošti ali drugod izmenjati, ter da odpošljem potem denarje po znani tvrdki FRANK SAKSER CO. v New Yorku na določeno mesto v staro domovino.

Jaz sem pripomnati javni notar (Notary Public) za Bibb County v državi Alabama in sem položil \$1000 bonta ter imam tu takoj trgovino in gospodarstvo.

NAZNALILO.

Jaz spodaj podpisani naznamjam vsem onim rojakom, ki prebivajo v BLOSTON, ALA., in OKOLICI, ne iz drugih držav in krajev, da jemljam one bančne izplačilne čeke v račun, ktere ne morete na pošti ali drugod izmenjati, ter da odpošljem potem denarje po znani tvrdki FRANK SAKSER CO. v New Yorku na določeno mesto v staro domovino.

Jaz sem pripomnati javni notar (Notary Public) za Bibb County v državi Alabama in sem položil \$1000 bonta ter imam tu takoj trgovino in gospodarstvo.

Math. Schauer,
P. O. Box 8, West Blocton, Ala.
(18-1-3-2)

Kje je MARTIN STROHOVNIK, po domače Smodič? Doma je iz Moravske pri Celju, Spodnje Štajersko. Bival je nekaj časa v Aldridge, Mont., potem je rekel, da gre v staro kraj, kamor pa do zdaj še ni prišel. Za njega bi rada zvedela sestrična. Kdo rojakov ve zanj, naj mi ga naznani, ali će se mi javi, za kar se kar se že v naprej zahvaljujem. — Annie Kren, 727 Haugh Street, Indianapolis, Ind. (25-28-1)

OPOMIN.

Vsem tistim, ki so iz mojega in kranjskega okraja in mi dolgujejo na brani in stanovanju, prosim, da se čim prej mogočno oglašuje in poslavljajo svoj dolg; če ne, sem primaran njih imena v kratkem času v vseh časopisih naznamenit. To je za določen čas. Torej pozor!

John Denault,
500 Main Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
(25-27-1)

Iščem svojega sina ALOJZIJA CVAR. Pred dvema leta sva bila v Ashland, Pa., pred 4 meseci pa je bival v Clevelandu, Ohio. Kdo rojakov bi vedel za njegov naslov, naj ga naznani Frank Peršek, ali pa: John Cvar, 994 E. 63rd St., N. E., Cleveland, Ohio. (24-27-1)

Kje se nahaja JAKOB KAVČIČ? Doma je iz Knežja na Primorskem. V Ameriko je prišel spomladis leta 1907; potoval je čez Canada, menjen je v Calumet, Mich., ali okolico. Za njegov sedanji naslov bi rad zvezel Andrew Debeljak, 576 W. 21st St., Chicago, Ill., kateri mu je tedanji čas posodil večjo svoto v Bremenu, a jo še do danes ni plačal, niti se nikoli oglasil. (24-27-1)

Kje je IVAN AZBE? V službi je bil pri tvrdki Frank Sakser Co tri tedne, od koder je pobegnil 30. decembra z \$20.00. Imenovan je okroglega ručetega obrazca in imručne laske ter bolj srednje postave. Kdo ve zanj, naj naznani: Frank Sakser Co., 109 Greenwich St., New York. (v d.)

Pozor rojaki!

Naravno in fino Concord vino prodajam galon po 50 centov. Za obilo naročil se priporočam, ter vsaktemu zagotavjam dobro postopek.

Frank Šali
Box 363
Nothingham, O.

NARAVNA KALIFORNIJSKA VINA NA PRODAJ.

Debre črno vino po 50 do 60 ct. galon s posodo vred.

Debre belo vino od 60 do 70 ct. galon s posodo vred.

Tavrska tropavica od \$5.00 do \$3.00 galon s posodo vred.

Manj nego 10 galonov naj nihče ne naroča, ker manj kot 10 galonov ne morem razpoložiti.

Zajedno z naročilom naj gostači določijo denar, označen s Money Order.

Spoznavamem.

Nik. Radovich,
594 Vermont St., San Francisco, Cal.

Slovencem in Hrvatom prisotiam svoj.

SALOON

v obilen poset. Točim vedno sveže pivo, dobra vina in whiskey ter imam v zalogi zelo fine smodke.

Rojakom pošljam denar, da v staro domovino hitro v poceni.

Pobiran naročilno za "Glas Naroda". V zvezi sem z g. Frank Sakser Co. v New Yorku.

Z velespostovanjem

Ivan Govž,
Ely, Minn.

Tukaj živečim bratom Slovencem in Hrvatom, kater potujejo rojaki, priporočam svojo moderno gostilno, pod imenom "Narodni Hotel", na 709 Broad St., eden načrtejših hotelov v mestu.

Naj cepu imam vedno sveže pivo, najbol

Rodbina Polaneških.

Roman, poljski spisal H. Sienkiewicz,
poslovenil Podravski.

TRETJA KNJIGA.

(Nadalevanje.)

Gospa Anica pa je šebevala dalje:

"Odlčno pristojala drug drugemu. Da sem jaz ti, bi bila nekoliko ljubosumna.... Ali si ljubosumna? Ne? Odkritosrečna sem in ti priznavam: jaz sem. Ali vsaj bila sem kdaj. Oh! Vem ste, da me imata Joža rad, vendar ti može imajo tudi takrat svojo domišljijo, kadar ljubijo. Samo da njih ne boli glava, ali da nas boli sreča, tega ne vidijo in nečejo videti. Niti najboljši niso drugarji. Kaj Joža? — Da, da je zgleden mož; ali si pa misliš, da ga ne poznam? Sedaj sem se že privadišči in često me sili smeh, ker so pri tem takoo okorni....! Tako, vendar kdaj se Joža začne laskati. Ali veš, po čem spoznavam to?"

Maria se je neprestano ozirala za soprogom, ki je bil v tem nehal plesati z gospo Maszkovo ter se spustil v ples z gospodinom Linetom. In zdaj je začutila veliko olajšavo, ker se ji je zdelo, da pleše Stanko z gospodinom Linetom z istim izrazom na lenu. Njena sumnja je začela bledeti in takoj si je domislila, da sama ni dosti prida, ako ga je sodila krivčno. Nikdar ga še prej ni bila videla plesočega, in domislila se je, da pleše moraa zmerom tako.

V tem pa je ponovila gospa Osnovska:

"Ali veš, po čem spoznavam, kdaj se Joža začne laskati?"

"Po čem?" jo vpraša Maria žive.

"Naučim te. Kadarsam nima čiste vesti, imatajko druge na sumu ter mi zaupa, kaj je zapazi, da s tem odvorne pozornost od sebe. Dobri Jožek! To je njih metoda. Vsi varajo, tudi najboljši."

Po teh besedah je odšla ter bila prepričana, da je na društveni sahovnici napravila kaj spremto poteko. Bila je res spretna. V Maričini glavi je začela zmeda. Ni vedela, kaj naj si misli. Tudi se je polačila velika telesna omeljost. "Nisem zdrava," si je rekla, "razvjeta sem in lahko se mi se zgodi Bog ve kaj." Ves ta večer se ji je predstavil sedaj nekako vročinski. Njen soprog je govoril o gospo Osnovski kot o nevesti ženi, ona pa je govorila isto o vseh moških. On se je oziral z nepristojnim pogledom po gospo Maszkovi, a gospa Anica je tikala Kopowskega. V to so se še mešali plesočni pari, enolični tak valčkov, glave zaljubljenec in napovedni, ki se oglašala zunaj. Kakšna zmes utiskov je to, kakšna fantasmagorija! "Bolna sem," si je ponavljala v duhu Marije. Toda obenem je čutila, da jo ostavlja zadovoljnost in da je bil to oduren večer njenega življenja. Na vso moč si je zelela domov, toda zunaj je bilo kakor iz vedra. "Domov! Domov!" Ko bi ji vsaj ta Stanko dejal dobro, prešrešno besedo! Ko ne bi govoril niti o gospo Osnovski, niti o gospo Maszkovi, nego o čem, kar se tije nujni samih in je njima draga."

"Oh, kako sem utrujena!"

V tem stopi Polaneški k njej. Ko ugleda njeni blede lice, ga obide sočutje do nje, kakršnemu je bilo lahko dostopno njegovo sicer dobro srečo.

"Ubožno moja!" ji reče, "čas je, da gre v posteljo. Samo da nekoliko poneha nalin. Ali se ne bojni groma?"

"Ne. Sedi k meni."

"To je poletna ploha, ki zdaje mimo. Kako si zaspava?"

"Morda ne bi bila smela hoditi semkaj. Zelo sem potrebnna miru, Stanko!"

On ni imel premirske vesti in se je hudoval na samega sebe. Niti v glavo mu ni prišlo, da bi to, kar govorja ona, moglo meritri nanj, na njegovo draženje in vedenje proti gospo Maszkovi, toda zdaj je začutil: Ko bi se bila česa domislila, bi bil njen mir po njegovu krivdi uničen za zmerom — in ker ni bil izprijen človek, sta ga občela strah in potrost.

"Zlodej vzemti vsak ples," je dejal. "Rajši sedim doma in pazim na svoj zastek."

In govoril je to tako odkritosrečno, da njej, ki ga je dobro poznala, ni mogla šiniti v glavo niti senca kaktega dvoma. Občel je tudi občutek večike olajšave.

"Kadar si pri meni," je rekla, "se takoj čutim manj trudno. Tremutek prej mi ni bilo dobro. Anica je sedela pri meni, toda kaj more njej biti do mene? Kadar je človek bolan, mora imeti pri sebi koga bližnjega in zanesljivega. Morda mi zameriš to, kar ti povem, ker je nekamo čudno govoril: take redi na zabavi, pri tujih ljudeh in tako dolgo po poroki; zato umem sam, da sem nekamo čudna in da si mi res potreben, ker te imam močno rada."

"Tudi jaz te imam rad, dragi bube," odgovoril Polaneški, ki je čutil v tem hipu, da more biti edino ljubzen do nje v njem poštena in zadovoljna —

V tem je nalin nekoliko odnehal, samo bliskalo se je še tako, da so bila okna videti svetlobodra. Bigiel, ki je bil za dvořitev nočnejšne zabave zigrjal se Chopinov preljud, se je sedaj razgovarjal z gospodinom Linetom in z Zawilowskim o godbi in delu, dobro presečevši svojo idejo:

"Bukaceki si je izmisli različne vrste in tip ženek, toda jaz imam svojo godbeno kriterijo. So ženske, ki ljubijo godbo in dušo, pa so zopet druge, ki jo ljubijo z usnjem — in takih bi se bil."

Crez četr ure je minila kratka poletna nevičta in razjasnilo se je polnoča: gostje Osnovske so se jeli ravnati domov. Samo Zawilowski je še ostal dalje nego drugi, da je mogel poslednjih zelenetih Linet lahko noč.

Polaneški se je bal za Marije in je zato zapovedal voziti korakoma. V njeni utrujeni glavi se je neprestano skuka slika moža, plesočega z gospo Maszkovo, in v ušesih so ji zvezene besede gospo Osnovske: "Oh, kako varajo, celo najboljši!" Vendar Polaneški jo je sedaj objel in jo držal oprto nase ves pot — torej si je tudi poleg nemir. Želela mu je, da vso dušo zastaviti takšno vprašanje, iz katerega bi mogel spoznati njen bojažen in jo pomiriti. Toda čez trenutek si je domislila: "Da me nima rad, ne bi mi kazal toliko skribi. Prej bi bil okrunjen, nego bi se hlinil. Ne vprašam ga danes nicesar."

Polaneški se je sklonil očividno pod uplivom misli, ki jih je gojil v duhu in pod uplivom utiskov, češ, da le ona edina more biti njegova prava ljubezen in prava sreča, ter jo lahko pojubi na liec.

"Ne vprašam ga ničesar niti jutri," je mislila Marica, opirajoča glavo ob njegovo ramo.

"Čež trenutek je še dodala:

"Nikdar mu ne rečem nicesar."

Telesna in duševna utrujenost jela je premagovati njene moči; preden sta došela domov, so se ji oči zapadle in zaspala je v naročju Polaneškega.

Gospa Broniczeva je v tem sedela v salunu in zrla proti steklenim durim, držečim na balkon, na katerega sta bila zaročena odšla za trenutek, da se naskrata zraka, osveženega po dežju, ter si brez prič rečeta lahko noč. Po nevičti je nastala zelo jasnoča, dehtetea od mokrega listja, polna zvezd kakor okopanih v dežju ter smehtajočih se skozi solze. Stala sta še nokaj časa molče, potem pa sta si jela praviti, da se ljubita iz vse duše, in naposlед je Zawilowski iztegnil roko, na kateri se mu je lesketal prstan, in dejal:

"Predraga in vneto ljubljena! Oziran se na ta prstan ter se ga ne morem nagledati. Doslej se mi je zdele, da je vse le sen, sedaj pa si že snem misliti, da boš resnično moja."

Lineta položi svojo dlani v njegovo roko tako, da sta bila oba prstana drug poleg drugega, ter odgovori s sanjam glasom:

"Da. Že ni več prejšnje Linete, nego le tvoja nevesta je; vse svoje življene morava pripadati drug drugemu. — Res eduno mi je, da tič v teh prstanih taka moč, kakor bi bilo v nujni kraj svetega!"

Zawilowskiemu se je zaliivalo sreča od sreče in zadovoljnega razkošja.

Rekel si je: "V prstanu je duša, ki se daruje, a za nagradu se vzame druga duša.... A v takšno zlato obljubo se vloži vse, kar govorji v človeku: Hočem, ljubim in obtem...."

Nato jo je objel in jo držal dolgo na stiu, a potem se je jeli poslavljati.

Prevzel od moči ljubzni in poleta svoje duše, je napravil iz tega slovesa nekakšen verski čin spostovanja in obvezanja.

Nato je željal lahko noč tem blagovoljnjem rokom, ki so mu bile dale toliko sreče, in lahko noč sreču, ki se je bilo zanjabilo vanj, lahko noč ustam, ki so bila rezodela ljubezen, in lahko noč prečistim očem, skozi ktere je zrla načaj vzajemnost — in naposlед je izšla iz njegove duše ter se izpremenila v svetel krog te nad vse majdrje in oboževane glave....

"Lahko noč!"

Tremutek kesneje sta gospo Broniczeva in gospodin Castellijeva ostali v salunu sami.

"Utrudila si se mi, dete?" jo vpraša gospo Broniczeva, zrcota na lice Litinetino kakor prebujena iz sna.

A gospodinja Castellijeva odgovorila:

"Oh, teta, vračam se od zvezd, in to je tako dolga pot!"

VII.

Zawilowski si je mogel reči, da sveti ženski pesnik srečna zvezda. Od tistega dne, ko se je bil zaročil z gospodinom Castellijevom, mu je prihajalo pogostoma v glavo, da bo treba sedaj misliti na pomočke, kako si zgradi domače ognjišče, kako dobi potrebitne narav za poroko in gosti. Ker pa je bil pred vsem drugim zaljubljen ter sploh

Bolečine v hrbitu in nogah

izginejo popolnoma, ako se ud parkrat nariba z

Dr. RICHTERJEVIM

SidroPainExpellerjem

Rabljinsko zdravilo, katero se rablja v mnogih deželah proti reumatizmu, sciatiki, bolečinam na straneh, neuralgiji, bolečinam v prsih, proti glavo in zoboboli.

V vseh lekarnah, 25 in 50 centov.

F. AD. RICHTER & Co.

215 Pearl St. New York.

Cenik knjig,

katero se dobre v zalogi

Frank Sakser Co., 109 GREENWICH STREET, NEW YORK, N.Y.

MOLITVENIKI:

BOGU, KAR JE BOŽJEGA, hčen molitvenik za možke, zlate obresa, fino vez \$1.00, zlate obresa polusnje 75c.

DUŠNA PAŠA (spisal škof Fr. Baraga), platno, rdeča obresa 75c., broširana 60c.

JEZUS IN MARIJA, vezano v slonokost \$1.50, fino vezano v usnje \$2.00, vezano v šagrinu \$1.00, vezano v platno 75c.

KLUČ NEBEŠKIH VRAT, vezano v slonokost \$1.50.

MALI DUHOVNI ZAKLAD, šagrin, zlate obresa 90c.

MIRKO POŠTENJAKOVIČ 20c.

MLADI SAMOTAR 15c.

MLINARJEV JANEZ 40c.

MRTVI GOSTAČ 20c.

MALA PESMARICA 30c.

MALI VSEZNALEC 20c.

NA INDJSKIH OTOCIH 25c.

NA PRERIJI 20c.

NARODNE PRIPOVEDKE, 3 zvezki vsaki 20c.

NASELJENI 20c.

NASELNIKOVA HČI 20c.

NAŠ DOM. Zbirka povesti. Vsak 20c.

NEDOLŽNOST, PREGAJANA IN POVELJČANA 20c.

NEZGODA NA PALAVANU 20c.

NIKOLAJ ZRINJSKI 20c.

OB TIHIH VEČERIH 70c.

OB ZORI 50c.

ODKRITJE AMERIKE 40c.

PREGOVORI, PRILIKE, REKI, 30c

PAVLICE 20c.

POD TURŠKIM JARMOM 20c.

POSLEDNJI MOHIKANEC 20c.

PRAVLJICA (Majar) 20c.

PRED NEVIRTO 20c.

PRI SEVERNIM SLOVANIH 30c.

PRINC EVGEN 20c.

PRIPOVEDKE, 3 zvezki po 20c.

PRI VRBOVČEVEM GROGI 20c.

PRST BOŽJI 15c.

PRVA NEŠMAKA VADNICA 35c.

POEZLJE. F. Prešeren. Vezano 80c.

broširano 50c.

POEZZIE. Vojanov-R. Majster. 60c

REPOŠTEV 20c.

RINALDO RINALDINI 30c.

ROČNI SLOVENSKO - NEMSKI SLOVAR 40c.

SLOVAR NEMŠKO - SLOVENSKI Janežič-Bartel, nova izdaja, fino vezano \$3.00.

SLOVAR SLOVENSKO - NEMŠKI Janežič-Bartel, fino vezano \$3.00.

SPIŠNIK LJUBAVNIH IN ŽENITOVANJSKIH PISEM 25c.